

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE
KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot afwijking van artikel 13 en van artikel 19 van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging;
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

De uitbraak van een nieuw coronavirus dat de ziekte COVID-19 veroorzaakt, noodzaakt te kunnen afwijken van artikel 13, derde lid en 19, §1, 3^e van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging.

Artikel 28, tweede lid, van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, machtigt de Vlaamse Regering daartoe.

Het voorstel tot afwijking van het BVR moet het mogelijk maken om gedurende een periode van civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid met de nodige waardigheid meerdere stoffelijke overschotten tegelijkertijd te vervoeren en om het verplichte tweede advies van de geneesheer in geval van crematie weg te laten.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kanselarij en Bestuur

Beleidsveld: Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Wetgevingstechnisch- en taaladvies

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2020/98 van 25 maart 2020.

Advies van de Raad van State

Er is geen advies gevraagd aan de Raad van State, met toepassing van artikel 3, §1, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973. Er is een dringende noodzakelijkheid omwille van het tegenhouden van de verdere verspreiding van het coronavirus (COVID-19).

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Eind vorig jaar was er in Wuhan in China een uitbraak van een nieuw coronavirus dat de ziekte COVID-19 veroorzaakt. Ondertussen heeft het virus zich ook verspreid in andere landen, waaronder België. Vooral sinds het einde van de krokusvakantie neemt de verspreiding van het coronavirus steeds grotere proporties aan. In België neemt het aantal besmettingen dagelijks toe. Intussen zijn er ook al patiënten overleden ten gevolge van een besmetting door het virus.

Gelet op de aanbevelingen vanuit de wetenschappelijke wereld, en de adviezen van de Nationale Veiligheidsraad en van het Crisiscentrum van de Vlaamse Overheid (CCVO), heeft ook de Vlaamse overheid vanuit haar bevoegdheden de nodige maatregelen genomen om de verdere verspreiding van het coronavirus in te dammen en om de veiligheid en de volksgezondheid te garanderen. De huidige situatie noodzaakt te kunnen afwijken van een aantal bepalingen van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging.

Artikel 28, tweede lid, van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en lijkbezorging machtigt de Vlaamse Regering om van de bepalingen van dit decreet af te wijken met het oog op de bescherming van de bevolking tegen de gevaren van verspreiding van besmettelijke ziekten of van besmetting door ioniserende stralingen.

Artikel 4, §1, 1° en 2° van het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid bakent de duurtijd van een dergelijke civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid af.

Artikel 13, derde lid, van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en lijkbezorging bepaalt dat niet-gecremeerde stoffelijke overschotten individueel met een lijkwagen of op een passende wijze moeten worden vervoerd.

In een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid kunnen er op korte termijn een groot aantal overlijdens plaatshebben, waardoor de overledenen niet individueel met een lijkwagen kunnen vervoerd worden. Het moet in een dergelijke situatie mogelijk zijn dat meerdere overledenen worden vervoerd, zij het met de nodige waardigheid. Om die reden wordt voorgesteld te voorzien in een afwijking van artikel 13, derde lid, van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en lijkbezorging.

Artikel 19, §1, 1° tot en met 3°, van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en lijkbezorging regelt de procedure van toestemming tot crematie. De ambtenaar van burgerlijke stand verleent de toestemming tot crematie op basis van een attest, opgesteld door de behandelende geneesheer of de geneesheer die het overlijden heeft vastgesteld. Dat attest vermeldt

of het overlijden te wijten is aan een natuurlijke of gewelddadige of verdachte of niet vast te stellen oorzaak.

Is de persoon overleden in het Vlaams gewest en heeft de voormelde geneesheer bevestigd dat het om een natuurlijk overlijden gaat, dan moet bovendien het verslag worden bijgevoegd van een beëdigd geneesheer uit de eigen gemeente of een andere gemeente van het Vlaamse Gewest die door de ambtenaar van de burgerlijke stand of door diens gemachtigde beambten van het gemeentebestuur is aangesteld om de doodsoorzaken na te gaan. In dat verslag wordt vermeld of het overlijden te wijten is aan een natuurlijke of gewelddadige of verdachte of niet vast te stellen oorzaak.

Dit tweede advies van de geneesheer is een bijkomende controle dat de overledene is gestorven aan een natuurlijke oorzaak. Eens de crematie is uitgevoerd, is het immers niet meer mogelijk om, als daar aanwijzingen toe bestaan, te onderzoeken of het overlijden te wijten was aan een gewelddadige of verdachte oorzaak.

De verplichte opmaak van een tweede attest zorgt echter voor een bijkomende werklast voor de geneesheren. Bij een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid kan er zich een capaciteitsprobleem voordoen wat betreft de inzet van geneesheren. In die situatie moeten de geneesheren voorrang verlenen aan de verzorging van patiënten.

Daarom is het aangewezen dat, gedurende een door de Vlaamse Regering afgekondigde civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, kan worden afgeweken van het verplichte tweede advies van de geneesheer, vermeld in artikel 19 §1, 3°, van het decreet van 16 januari 2006 op de begraafplaatsen en lijkbezorging. Deze afwijking is uitsluitend mogelijk:

- als het overlijden plaatsvindt in het ziekenhuis;
- als het overlijden plaatsvindt buiten het ziekenhuis en de behandelende geneesheer of de geneesheer die het overlijden vaststelt, bevestigt dat het overlijden te wijten is aan de infectieziekte, ten gevolge waarvan de civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid werd afgekondigd.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om gedurende de duurtijd van de vastgestelde civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, in afwijking van artikel 13, derde lid, van het decreet op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, meerdere niet-gecremeerde lichamen te vervoeren in een lijkwagen.

De duurtijd van de afwijking is beperkt tot de door de Vlaamse Regering afgekondigde civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid. Op grond van het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid kan de Vlaamse Regering een dergelijke noodsituatie uitroepen. Artikel 4, §1, 1° van dat decreet bepaalt dat de Vlaamse Regering de duur en de startdatum ervan bepaalt. Bovendien geldt de afwijkingsregeling voor een termijn van maximaal 120 opeenvolgende dagen, die in werking treedt op de startdatum. De Vlaamse Regering kan die termijn eenmaal verlengen met maximaal 120 opeenvolgende dagen. Voor de huidige noodsituatie komen de afwijkingen bijgevolg te vervallen op 17 juli 2020 middernacht.

De afwijking van artikel 13, derde lid, van het decreet op de begraafplaatsen en de lijkbezorging neemt niet weg dat het lijkenvoer steeds met de nodige waardigheid en eerbied voor de overledenen moet plaatsvinden.

Artikel 2

Dit artikel bepaalt dat gedurende de duurtijd van de vastgestelde noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid in geval van een crematie kan afgeweken worden van het verplichte advies van de tweede geneesheer, dat wil zeggen dat het verslag van een beëdigd geneesheer uit de eigen gemeente of een andere gemeente van het Vlaamse Gewest die door de ambtenaar van de burgerlijke stand of door diens gemachtigde beambten van het gemeentebestuur is aangesteld om de doodsoorzaken na te gaan, in die noodsituatie niet meer vereist is. Dit is een afwijking van artikel 19 §1, 3°, van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en lijkbezorging.

De afwijking van artikel 19, §1, 3° van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en lijkbezorging is uitsluitend mogelijk in de twee bepaalde situaties.

Artikel 3

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van het besluit.

Artikel 4

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Toelichting

Het bijgaande voorontwerp van decreet heeft geen budgettaire impact voor de Vlaamse Overheid.

Inspectie van Financiën

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 25 maart 2020.

Begrotingsakkoord

Het begrotingsakkoord is niet vereist.

ESR-TOETS

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen ESR-impact.

IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen weerslag op het personeel, de werkingsuitgaven, investeringen, schulden en ontvangsten van de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het besluit van de Vlaamse Regering moet zo snel mogelijk in werking gesteld worden, gelet op de huidige civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid. De inwerkingtreding is daarom voorzien op de dag die volgt op de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot afwijking van artikel 13 en van artikel 19 van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en lijkbezorging;
- 2° de Vlaamse minister van Binnenland Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering tot afwijking van artikel 13 en van artikel 19 van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en lijkbezorging te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

Bijlagen:

- het goed te keuren ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering;
- het advies van de Inspectie van Financiën;